

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

18 ביוני 2012

697

כ"ח בסיוון התשע"ב

עמוד

924 הצעת חוק הגז (בטיחות ורישוי) (תיקון מס' 4), התשע"ב-2012

הצעת חוק הגז (בטיחות ורישוי) (תיקון מס' 4), התשע"ב-2012

1. תיקון שם החוק בחוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989¹ (להלן – החוק העיקרי), בשם החוק, המילים "בטיחות ורישוי" – יימחקו.
2. תיקון סעיף 1 בסעיף 1 לחוק העיקרי –
- (1) אחרי ההגדרה "גז פחמימני מעובה" יבוא:

"הספקת גז" – ייצור, מילוי, אחסון, הולכה, הובלה או שיווק של גז;

"חוק החברות" – חוק החברות, התשנ"ט-1999²;

"חוק התקנים" – חוק התקנים, התשי"ג-1953³;

ד ב ר י ה ס ב ר

בהספקת גז מטעם ספקי הגז (להלן – הסוכנים) ברישוי ספקי הגז, הגבלת תוקפם של היתרים למיתקני גז פחמימני מעובה, קביעת תנאים מהותיים לקבלת רישיון ספק גז, הרחבת הסמכויות המינהליות של מנהל ענייני בטיחות הגז (להלן – המנהל), איסור על הספקת גז למי שאינו צרכן ואין לו רישיון לעסוק בגז, חיזוק סמכויות הפיקוח והאכיפה והתאמתן לחקיקה הערכנית, החמרת הענישה על העבירות החמורות בתחום והתאמת סעיפי העונשין לחקיקה הערכנית.

מעבר להיבט הבטיחותי, קיים היבט צרכני אשר עד היום לא קיבל כמעט ביטוי בחקיקה, למעט בצווי צרכנות ספורים מכוח חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957, העתידים להתבטל עם ביטול ההכרזה על מצב חירום במדינה. התיקון המוצע נועד גם להסמיך את שר האנרגיה והמים (להלן – שר האנרגיה והמים או השר), בהתייעצות עם שר התעשייה המסחר והתעסוקה, לקבוע אמות מידה לעניין הרמה, הטיב והאיכות של השירותים שנותן בעל רישיון ספק גז.

סעיף 1 החוק בנוסחו כיום מסדיר ענייני בטיחות ורישוי בתחום הגז ומסמיך את השר לקבוע הוראות בעניינים אלה בלבד. כאמור בחלק הכללי, במסגרת התיקון מוצע להסמיך את השר להסדיר גם את תחום צרכנות הגז. לפיכך, מוצע לתקן את שם החוק, מהשם "חוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989" לשם "חוק הגז, התשמ"ט-1989".

סעיף 2 לפסקאות (1) ו-(5)

להגדרה "הספקת גז" – ההגדרה של המונח "ספק גז" בחוק בנוסחו כיום היא "אדם שעסקו ייצור, מילוי, החסנה, הולכה, הובלה או שיווק של גז". מוצע למחוק הגדרה זו ובמקומה להוסיף הגדרה למונח "הספקת גז", המתאים יותר לשימוש בסעיפי החוק. העיסוקים בגז בהגדרה "הספקת גז" הם אותם עיסוקים המפורטים בחוק בנוסחו כיום בהגדרה "ספק גז" – ייצור, מילוי, אחסון, הולכה, הובלה או שיווק של גז.

כללי חוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989 (להלן – החוק), מטרתו לרכז בידי משרד האנרגיה והתשתית (כיום משרד האנרגיה והמים) (להלן – המשרד) את הסמכות והאחריות המקצועית למשק הגז, סמכות הכוללת קביעת תקנות וכללים בטיחותיים למיתקני גז ולעוסקים במשק הגז.

עיסוק בעבודות גז, ייצור, אחסון, מילוי, הולכה, הובלה או שיווק של גז הם עיסוקים מסוכנים, המצריכים הקפדה, דיוק ושמירה על הוראות החקיקה, התקינה וכללי הבטיחות. תכלית החוק להבטיח כי כל אדם הקשור לשרשרת הטיפול בגז, החל מייצורו וכלה בהספקתו לצרכנים, יעמוד בקריטריונים קפדניים לשם הגנה על שלום הציבור וביטחונו ומניעת הנוקים הכבדים העלולים להיגרם משימוש לא נכון בגז.

עבירות בתחום הגז הן עבירות נפוצות. מניע מרכזי בביצוע עבירות אלה הוא הרווח הכלכלי הרב הטמון בביצוען.

במהלך השנים התעוררו קשיים שונים ביישום ובאכיפת החוק וביניהם העדר הכלים והאמצעים המספיקים לאכיפה יעילה, הן במישור המינהלי והן במישור הפלילי, התמשכות ההליכים המשפטיים וענישה מקלה.

קשיי האכיפה של העבירות לפי החוק גורמים לפגיעה קשה בגורם ההרתעה וכפועל יוצא מכך, גם באמון הציבור בשלטון החוק.

מטרת הצעת החוק היא לחזק את מערכת האכיפה, הן באמצעות העמדת כלים נוספים להתמודדות עם בעיות האכיפה, והן באמצעות החמרת הענישה על העבירות החמורות בתחום, כל זאת במטרה כאמור לשמור על שלום הציבור וביטחונו מפני עיסוק מסוכן בגז.

הצעת החוק כוללת תיקונים בעניינים רבים. התיקונים המשמעותיים בהצעה הם הסדרת פעילות העוסקים

¹ ס"ח התשמ"ט, עמ' 108; התשס"ח, עמ' 128.
² ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.
³ ס"ח התשי"ג, עמ' 30.

- (2) בהגדרה "מיתקן גז לצריכה עצמית", בסופה יבוא "למעט מיתקן גז המשמש לתדלוק כלי רכב";
- (3) אחרי ההגדרה "מיתקן גז לצריכה עצמית" יבוא:
"מפקח" – מפקח שהוסמך לפי פרק ד";
- (4) בהגדרה "עבודת גז", במקום "התקנה" יבוא "תכנון, התקנה";
- (5) ההגדרה "ספק גז" – תימחק;
- (6) לפני ההגדרה "השר" יבוא:
"צרכן גז" – מי שרוכש גז לשימוש עצמי;
"רישיון לעיסוק בעבודת גז" – רישיון לעיסוק בעבודת גז שניתן לפי סעיף 9;
"רישיון ספק גז" – רישיון לעיסוק בהספקת גז שניתן לפי סעיף 9;
"שליטה" – כהגדרתה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968";
- (7) בהגדרה "השר", במקום "והתשתית" יבוא "והמים";
- (8) אחרי ההגדרה "השר" יבוא:
"ת"י" – תקן ישראלי כמשמעותו לפי חוק התקנים שהפניה אליו מצויה באתר האינטרנט של משרד האנרגיה והמים;

ד ב ר י ה ס ב ר

- (2) לפסקה (2) להגדרה "מיתקן גז לצריכה עצמית" – למען הסר ספק, מוצע לתקן את ההגדרה "מיתקן גז לצריכה עצמית" כך שיובהר שמיתקן גז המשמש לתדלוק כלי רכב, שהוא מיתקן מסוכן במיוחד, אינו מיתקן גז לצריכה עצמית, ועל כן הוא טעון היתר מאת המנהל לפי סעיף 4 לחוק בנוסחו בסעיף 4 להצעת החוק.
- (3) לפסקה (3) להגדרה "מפקח" – מוצע להוסיף הגדרה למונח "מפקח" כמי שהוסמך לפי פרק ד' לחוק, לצורך שימוש בו בהצעת החוק.
- (4) לפסקה (4) להגדרה "עבודת גז" – בהתאם לתקנות הגז (בטיחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות גז), התשס"ו-2006, תכנון מיתקן גז פחמימני מעובה הוא סוג של עבודת גז הטעונה רישיון מאת המנהל. למען הסר ספק, מוצע לתקן את ההגדרה "עבודת גז" כך שיובהר גם בחוק כי גם תכנון מיתקן גז הוא עבודת גז, ועל כן טעון רישיון מאת המנהל.
- (6) לפסקה (6) להגדרה "צרכן גז" – המונח "צרכן גז" מוגדר כיום בסעיף 8א לחוק "כהגדרתו בסעיף 14 לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה), התשמ"ט-1989". בחוק כאמור "צרכן גז" מוגדר כ"מי שרוכש גז לצריכה עצמית". מכיוון שיש שימוש במונח "צרכן גז" בסעיפים נוספים בחוק ובהצעת החוק,
- מוצע למחוק את ההגדרה למונח זה בסעיף 8א לחוק ולהוסיפה לסעיף ההגדרות.
- להגדרות "רישיון ספק גז" ו"רישיון לעיסוק בעבודת גז" – מוצע להוסיף הגדרות אלה. "רישיון ספק גז" יוגדר כ"רישיון לעיסוק בהספקת גז שניתן לפי סעיף 9" ו"רישיון לעיסוק בעבודת גז" יוגדר כ"רישיון לעיסוק בעבודת גז שניתן לפי סעיף 9".
- (7) לפסקה (7) להגדרה "השר" – מוצע לתקן את ההגדרה "השר" ולהתאימה לשמו של השר הממונה בפועל על ביצוע החוק.
- (8) לפסקה (8) להגדרות "ת"י", "ת"י 70", "ת"י 158 חלק 4", "ת"י 844" ו"ת"י 4295" – מוצע להוסיף הגדרה של המונחים "ת"י", "ת"י 70", "ת"י 158 חלק 4", "ת"י 844" ו"ת"י 4295", לצורך שימוש במונחים אלה בהצעת החוק. תקנים אלה הוכרו על ידי שר התעשייה המסחר והתעסוקה, מכוח סמכותו לפי סעיף 8 לחוק התקנים, התשי"ג-1953 (להלן – חוק התקנים). כתקנים ישראליים רשמיים, ולפי סעיף 9 לחוק התקנים חובה לעמוד בדרישותיהם. לעניין זה יצוין כי בהתאם להודעה בדבר המקומות להפקדת תקנים רשמיים, שפורסמה ב"פ התשס"ט, עמ' 5765, מכוח סעיף 8 לחוק התקנים, התקנים מופקדים לעיון הציבור במשרדים המפורטים בהודעה כאמור.

⁴ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

"ת"י 70 – ת"י 70 – מכלים למילוי חוזר לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ)⁵;
 "ת"י 158 – ת"י 158 חלק 4 – מיתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ):
 בדיקות⁶;
 "ת"י 844 – ת"י 844 – מכלים שלא למילוי חוזר, לגז פחמימני מעובה (גפ"מ)⁷;
 "ת"י 4295 – ת"י 4295 – מכלי לחץ⁸."

- תיקון סעיף 2 3. בסעיף 2 לחוק העיקרי –
- (1) האמור בו יסומן "א" ובו, אחרי "וכן את" יבוא "בטיחות" והמילים "ובלבד שאינה צריכה לשימוש ביתי" – יימחקו;
 (2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(ב) בעל היתר לפי סעיף 4, בעל רישיון ספק גז או סוכן מטעמו וכן בעל רישיון לעיסוק בעבודת גז, יחזיקו מיתקן גז שבבעלותם או בשימושם וכן יעסקו בהספקת גז או בעבודת גז, הכל לפי העניין, באופן בטיחותי"
- תיקון סעיף 4 4. בסעיף 4 לחוק העיקרי –
- (1) בכותרת השוליים, בסופה יבוא "הפעלתו או שינויו";
 (2) בסעיף קטן (א), אחרי "לצריכה עצמית" יבוא "לא יפעיל מיתקן גז כאמור";
 (3) בסעיף קטן (ב), אחרי "היתר" יבוא "התקנה, הפעלה או שינוי" ואחרי "שתכנית ההתקנה" יבוא "ההפעלה";
 (4) בסעיף קטן (ג), אחרי "כאמור בסעיף קטן (א)" יבוא "הופעל, או נעשה בו שינוי יסודי" ובמקום "הרקת הגז מהמיתקן" יבוא "הרקת הגז ממיתקן גז המיועד לגז פחמימני מעובה";

ד ב ר י ה ס ב ר

בעקבות הוספת סעיף קטן (ב), מתייחר הצורך בהוראת סעיף 7 לחוק ולפיכך מוצע לבטלה. וזה נוסחו של סעיף 7 לחוק שמוצע לבטלה:

"7. בעל או מחזיק של מיתקן גז שקיבל היתר לפי סעיף 4 יחזיק את המיתקן ויפעילו באופן תקין ובטוח."

סעיף 4 4 סעיף 4 לחוק קובע כי התקנת מיתקן גז, שאינו מיתקן גז לצריכה עצמית, וביצוע שינוי יסודי במיתקן כאמור, ייעשו רק על פי היתר בכתב מאת המנהל. כמו כן הסעיף מסמיך את המנהל להורות על ריקון מיתקן גז כאמור שהותקן בלא היתר או שלא לפי התנאים שבהיתר.

מאחר שקיים צורך ברור בפיקוח על הפעלת מיתקן גז, לצד הפיקוח על התקנתו ושינויו, מוצע, למען הסר ספק, לתקן את סעיף 4 ולהבהיר בו, כי גם הפעלת מיתקן גז מותנית בקבלת היתר כאמור. דרישה לקבלת היתר כאמור תאפשר לוודא שהתקנת המיתקן נעשתה בהתאם לדרישות.

סעיף 2 לחוק קובע כי השר רשאי להסדיר בצו 7 ו-3 את בטיחות הייצור, המילוי, ההחסנה, ההולכה, ההובלה או השינוק של גז או של מיתקן גז וכן את הצריכה של גז, ובלבד שאינה צריכה לשימוש ביתי.

בהחלטת ועדת השרים לענייני כלכלה מס' כל/33 מיום י"ב בטבת התשנ"ג (5 בינואר 2003), שקיבלה תוקף של החלטת ממשלה באותו יום, נקבע כי האחריות על הבטיחות בגז במגזר הביתי תעבור לידי משרד האנרגיה והתשתית (כיום משרד האנרגיה והמים). לאור זאת, מוצע לתקן את סעיף 2 לחוק ולהסמיך את שר האנרגיה והמים להסדיר בצו את בטיחות הצריכה של גז, אף אם היא לשימוש ביתי.

בנוסף, מוצע להוסיף לסעיף 2 את סעיף קטן (ב). ולפיו בעל היתר להתקנה, הפעלה או שינוי של מיתקן גז שלא לצריכה עצמית לפי סעיף 4 לחוק, בעל רישיון ספק גז או סוכן מטעמו וכן בעל רישיון לעיסוק בעבודת גז, יחזיקו מיתקן גז שבבעלותם או בשימושם וכן יעסקו בהספקת גז או בעבודת גז, הכל לפי העניין, באופן בטיחותי.

⁵ י"פ התשמ"ה, עמ' 102.

⁶ י"פ התשס"ד, עמ' 1831.

⁷ י"פ התשס"ו, עמ' 3409.

⁸ י"פ התשנ"ט, עמ' 1936.

"(ד) תוקפו של היתר לפי סעיף זה לעניין מיתקן גז המיועד לגז פחמני מעובה הוא לחמש שנים, ואולם רשאי המנהל, מטעמים שיפרט בהחלטתו, לתת היתר לתקופה קצרה יותר, ובלבד שלפני מתן החלטתו נתן למבקש הזדמנות לטעון את טענותיו; המנהל רשאי להאריך את תוקפו של היתר שנתן לפי סעיף קטן זה, לתקופות נוספות שלא יעלו על חמש שנים, כל אחת.

(ה) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין אופן הגשת בקשה להיתר לפי סעיף זה, ובכלל זה לעניין הפרטים שייכללו בה."

5. בסעיף 5 לחוק העיקרי, האמור בו יוסמן "(א)" ואחריו יבוא: תיקון סעיף 5

"(ב) המנהל לא ייתן הוראה לפי סעיף קטן (א) אלא לאחר שנתן לבעל או למחזיק של מיתקן הגז, שכלפיו מופנית ההוראה, הזדמנות לטעון את טענותיו, ואולם אם היה למנהל יסוד סביר להניח כי מיתקן הגז מהווה סכנה ממשית, רשאי הוא לתת הוראה כאמור אף בטרם נתן זכות טיעון לפי סעיף קטן זה, ובלבד שייתן לבעל או למחזיק כאמור הזדמנות לטעון את טענותיו בהקדם האפשרי לאחר מתן ההוראה.

(ג) נתן המנהל הוראה לפי סעיף זה, תיעשה הרקת הגז ממיתקן גז המיועד לגז פחמני מעובה על ידי מי שהוא בעל רישיון לעיסוק בעבודת גז מאותו סוג."

ד ב ר י ה ס ב ר

נוסף על כך מוצע לקבוע כי השר רשאי לקבוע הוראות לעניין אופן הגשת בקשה להיתר לפי סעיף זה, ובכלל זה לעניין הפרטים שייכללו בה.

סעיף 5 סעיף 5 לחוק קובע כי המנהל רשאי להורות על הפסקת השימוש במיתקן גז, אם ראה שטעמי בטיחות של אדם או של רכוש מחייבים זאת.

בהתאם לכללי המשפט המינהלי, מוצע לקבוע כי המנהל ייתן הוראה על הפסקת שימוש במיתקן גז לאחר שנתן לבעל או למחזיק המיתקן שכלפיו מופנית ההוראה הזדמנות לטעון את טענותיו. עם זאת, כדי להבטיח את שלום הציבור, מוצע לקבוע חריג לזכות הטיעון במקרה שיש למנהל יסוד סביר להניח כי מיתקן הגז מהווה סכנה ממשית, ובלבד שהמנהל ייתן זכות טיעון כאמור בהקדם האפשרי לאחר מתן ההוראה.

בהתאם לסעיף 24 לחוק, אם לא בוצעה הוראה כאמור וראה המנהל כי אי-ביצועה מהווה סכנה ממשית ומיידית, רשאי המנהל לנקוט צעדים לכפיית קיומה של ההוראה או לבצעה במקום החייב בביצועה.

ברומה לסעיף 4(ג) לחוק בנוסחו בסעיף 4 להצעת החוק, מוצע לקבוע כי גם הרקת גז ממיתקן גז המיועד לגז פחמני מעובה בהתאם להוראת המנהל לפי סעיף 5 תיעשה בידי מי שהוא בעל רישיון לעיסוק בעבודת גז מאותו סוג וכן להבהיר כי הרקת גז כאמור תחול רק על מיתקן גז המיועד לגז פחמני מעובה ולא על מיתקן גז המיועד לגז טבעי, זאת מהטעמים שפורטו לעיל לגבי הסייג שנוסף בסעיף 4(ג) האמור.

בסיפה של סעיף קטן (ג) נקבע כי הרקת גז ממיתקן גז שאינו לצריכה עצמית שהותקן בלא היתר או שלא לפי התנאים שבהיתר תיעשה בידי מי שהוא בעל רישיון לעיסוק בעבודת גז מאותו סוג. מוצע לתקן את הסיפה של סעיף קטן זה, כך שיובהר כי היא תחול רק על מיתקן גז המיועד לגז פחמני מעובה ולא על מיתקן גז המיועד לגז טבעי, וזאת מכיוון שתחום הגז הטבעי, להבדיל מתחום הגז הפחמני המעובה, הוא ענף חדש יחסית שבו הנושאים נמצאים בתחילת תהליכי ההסדרה שלהם, לרבות החלת נוהל הכרה במוסדות להכשרת העוסקים בתחום ועל כן טרם הותקנו תקנות בעבודתו גז. זו היא הסיבה לכך שגם לאחר התקנת התקנות עשוי לעבור זמן מה עד שיהיו מספיק בעלי רישיונות לעיסוק בעבודת הגז הטבעי.

סעיף 16 לחוק קובע כי תוקפם של רישיון ספק גז ורישיון לעיסוק בעבודת גז מוגבל בזמן וכי המנהל רשאי לתת רישיון לתקופה קצרה יותר מזו שקבועה בחוק ובלבד שנתן למבקש הזדמנות לטעון את טענותיו. ברומה לכך ולדברי חקיקה המסדירים רישוי של תחומים אחרים, מוצע להגביל את תוקפו של היתר מיתקן גז המיועד לגז פחמני מעובה לתקופה של חמש שנים ולהסמיך את המנהל לתת היתר לתקופה קצרה מזו, ובלבד שלפני מתן החלטתו נתן למבקש הזדמנות לטעון את טענותיו. כמו כן מוצע להסמיך את המנהל להאריך את תוקפו של היתר כאמור בתקופות נוספות שלא יעלו על חמש שנים, כל אחת. הגבלת תוקף היתר למיתקן גז פחמני מעובה, שהוא מיתקן מסוכן, תאפשר פיקוח הדוק על עמידה בדרישות הבטיחות.

בשל השוני במאפיינים של גז פחמני מעובה וגז טבעי ובתקני המוצרים, מוצע לקבוע כי הגבלת תוקף ההיתר לחמש שנים תחול רק על מיתקן גז פחמני מעובה.

- תיקון סעיף 6 6. בסעיף 6 לחוק העיקרי, במקום "לפי סעיף 5" יבוא "לפי סעיפים 4(ג) או 5" ובמקום הסיפה החל במילים "שינה או ביטל" יבוא "שונתה או בוטלה בידי המנהל או בידי בית המשפט".
- ביטול סעיף 7 7. סעיף 7 לחוק העיקרי – בטל.
- תיקון סעיף 8 8. בסעיף 8 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ב) – בטל.
- תיקון סעיף 8א 9. בסעיף 8א לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "ספק גז" יבוא "בעל רישיון ספק גז או סוכן מטעמו";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "ספק גז, אחראי הספק" יבוא "בעל רישיון ספק גז, אחראי בעל הרישיון";
- (3) סעיף קטן (ג) – בטל.
- תיקון סעיף 9 10. בסעיף 9 לחוק העיקרי –
- (1) האמור בו יסומן "(א)", ובו, במקום "לא יהיה אדם ספק גז ולא" יבוא "לא יעסוק אדם בהספקת גז, ולא", במקום "הוא בעל רישיון שניתן לו לפי חוק זה" יבוא "בידו רישיון לכך לפי חוק זה, ובהתאם לתנאיו" ובסופו יבוא "לעניין זה, "עיסוק" – בעצמו או באמצעות אחר מטעמו, בתמורה או שלא בתמורה, באקראי או דרך עיסוק";

ד ב ר י ה ס ב ר

הפיקוח על העבודה, התשי"ד–1954, שבאזור פעולתו נמצא המיתקן האמור"

על דעת המפקח על הבטיחות בעבודה, מוצע לבטל את סעיף 8(ב) לקבוע במקרה הצורך הסדר וולונטרי בעניין בין המשרדים.

סעיף 9 סעיף 8א(א) לחוק קובע כי ספק גז יבדוק מיתקן של צרכן גז ומיתקן גז המשמש צרכן גז ויודא את תקינותם טרם הספקת הגז לצרכן. בהתאם לסעיף 8א(ב), החל במועד הספקת גז בידי ספק גז, אחראי הספק לתקינות מיתקן הגז.

מוצע לקבוע כי חובת ביצוע בדיקת המיתקן לפי סעיף קטן (א) חלה על בעל רישיון ספק גז או סוכן מטעמו, בהתאם להתקשרות ביניהם. בסעיף 27 לחוק ובתוספת השלישית לחוק מוצע לקבוע כי לספק הגז תהיה חובת פיקוח על ביצוע הוראה זו בידי הסוכן.

כמו כן מוצע למחוק את ההגדרה "צרכן גז" בסעיף קטן (א), שכן הגדרה זו הוספה לסעיף 1 לחוק בנוסחו בסעיף 2 להצעת החוק. וזה נוסחו של סעיף קטן (ג) שמוצע לבטלו:

"(ג) בסעיף זה, "צרכן גז" – כהגדרתו בסעיף 14 לחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה), התשמ"ט–1989".

סעיפים 10 ו-31 סעיף 9 לחוק קובע כי לא יהיה אדם ספק גז ולא יעסוק בעבודה גז מסוג שקבע השר בתקנות, אלא אם כן הוא בעל רישיון שניתן לו לפי חוק זה.

מוצע להוסיף לסעיף זה חובה לעמוד בתנאי הרישיון שניתן לפיו.

סעיף 6 סעיף 6 לחוק קובע כי הוראה על הפסקת פעולת מיתקן גז תעמוד בתוקפה כל עוד לא שינה או ביטל אותה המנהל או כל עוד לא שונתה בערר לפי סעיף 19 לחוק או בערעור לפי סעיף 21 לחוק.

בהתאם לסעיף 3(4) לחוק משק הגז (קידום התחרות בגז לצריכה ביתית) (תיקוני חקיקה), התשס"ח–2008, בוטלו סעיפים 19 עד 21 לחוק. סעיף 19 לחוק, בנוסחו ערב ביטולו, הקנה סמכות לאדם שנפגע מהחלטות המנהל לערור לפני ועדת ערר שמונתה לפי סעיף 20 לחוק. סעיף 21 הקנה זכות ערעור על החלטת ועדת הערר לבית המשפט המחוזי. במקביל, תוקנה באופן עקיף התוספת הראשונה לחוק בתי המשפט לעניינים מינהליים, התש"ס–2000 (להלן – חוק בתי המשפט לעניינים מינהליים), ונקבע שהביקורת השיפוטית על החלטות המנהל לפי פרק ג' לחוק הגז תיעשה בדרך של עתירה לבית משפט לעניינים מינהליים.

בשל ביטול סעיפים 19 עד 21 לחוק ותיקון התוספת הראשונה לחוק בתי המשפט לעניינים מינהליים, מוצע לתקן את סעיף 6 לחוק, ולקבוע שהוראה של המנהל על הפסקת פעולה של מיתקן גז תעמוד בתוקפה כל עוד לא שונתה או בוטלה בידי המנהל או בידי בית המשפט.

סעיף 8 סעיף 8א(א) לחוק קובע כי המנהל רשאי להורות לבעל או למחזיק מיתקן גז כאמור בסעיף 4 להכין תכנית בטיחות של המיתקן לפי הנחיות ובתוך המועד שיקבע.

סעיף 8(ב) קובע לאמור: "המנהל ימסור העתק מתוכנית בטיחות, שהוכנה לפי סעיף קטן (א) לגבי מיתקן גז המשמש להחסנת גז, למפקח עבודה אזורי שנתמנה לפי חוק ארגון

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), עיסוק בהספקת גז המפורט בתוספת ראשונה א', אינו טעון רישיון ספק גז."

תיקון סעיף 10

11. בסעיף 10 לחוק העיקרי –

(1) בכותרת השוליים, המילים "ספק גז" – יימחקו;

(2) בסעיף קטן (א), במקום הרישה עד המילים "לקבל רישיון" יבוא "המבקש רישיון ספק גז, ובכלל זה רישיון ספק גז המתיר הספקת גז באמצעות סוכן כאמור בסעיף 12א, או המבקש רישיון לעיסוק בעבודת גז יגיש בקשה לכך למנהל (בפרק זה – בקשה לרישיון)".

ביטול סעיף 11

12. סעיף 11 לחוק העיקרי – בטל.

החלפת סעיף 12 והוספת סעיף 12א

13. במקום סעיף 12 לחוק העיקרי יבוא:

"תנאים למתן רישיון 12. המנהל רשאי לתת רישיון ספק גז, למי שהגיש בקשה לרישיון, ספק גז בהתקיים כל אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

– אחסון והובלה של גז בידי צבא הגנה לישראל על פי נהלים שנקבעו, בהסכמת המנהל, בפקודות הצבא. פטור זה מוצע לבקשת הצבא בשל צרכיו התפעוליים ולאור הנהלים שנקבעו בעניין בהסכמת המנהל;

– הובלה של מכלי גז שקיבולתם הכוללת אינה עולה על 100 ליטרים, בידי מי שעוסק בזיפות או מסגור מוצע לאפשר לזפתים או מסגרים להוביל מכלי גז לצורך השימוש היומיומי בהם במהלך עבודתם, בלי שיידרשו לרישיון ספק גז לשם כך.

למען הסר ספק יובהר כי אין בהצעה זו כדי לפטור מהצורך באישורים ובהיתרים הנדרשים על פי כל דין אחר לצורך עיסוק בפעילויות האמורות.

סעיפים סעיף 10 לחוק עניינו בקשה לקבלת רישיון ספק 11 ו-12 גז. סעיף 11 לחוק עניינו בקשה לרישיון לעיסוק בעבודת גז. מוצע לבטל את סעיף 11 ולתקן את סעיף 10 לחוק כך שיתייחס לכל סוגי הרישיונות לפי החוק – רישיון ספק גז, ובכלל זה רישיון ספק גז המתיר הספקת גז באמצעות סוכן, או רישיון לעיסוק בעבודת גז.

וזה נוסח סעיף 11 לחוק שמוצע לבטלו:

"11. המבקש לעסוק בעבודת גז מסוג שקבע השר בתקנות יגיש בקשה למנהל, בטופס שקבע השר בתקנות, לקבל רישיון לאותו סוג של עבודת גז."

סעיף 13 מוצע להחליף את סעיף 12 לחוק ולהוסיף את סעיף 12א כמפורט להלן:

לסעיף 12 המוצע

סעיף 12 לחוק בנוסחו כיום קובע תנאים מזעריים למתן רישיון ספק גז, וזה נוסחו:

"12. המנהל רשאי לתת למבקש רישיון ספק גז אם נתקיימו בו תנאים אלה:

כמו כן מוצע, למען הסר ספק, להבהיר בסעיף זה כי עיסוק בהספקת גז או בעבודת גז ייחשב ככזה בין אם נעשה בעצמו ובין אם נעשה באמצעות אחר מטעמו, בתמורה או שלא בתמורה, באקראי או דרך עיסוק.

האיסור על עיסוק בגז בלא רישוי, הנובע מהסיכון הרב הנשקף מעיסוק כאמור, חל על עיסוק בגז בכל כמות שהיא. עם זאת, כדי לאפשר פעילות סדירה של המשק, מוצע לקבוע בסעיף זה פטור מחובת רישיון ספק גז לעיסוקים שלהלן המפורטים בתוספת ראשונה א' כנוסחה בסעיף 31 להצעת החוק:

– תדלוק כלי רכב בגז פחמימני מעובה באמצעות מיתקן גז שניתן לגביו היתר לפי סעיף 4 לחוק. כאמור, מוצע לתקן את הגדרת המונח "מיתקן גז" שלא לצריכה עצמית" בסעיף 1 לחוק בנוסחו בסעיף 2 להצעת החוק, כך שיובהר כי מיתקן לתדלוק כלי רכב בגז אינו נכלל בהגדרה ולכן טעון היתר מאת המנהל. בתוספת ראשונה א' מוצע לקבוע כי תדלוק כלי רכב ממיתקן שקיבל היתר כאמור אינה טעונה לרישיון ספק גז;

– מכירה ואחסון של מכלי מחנאות לצרכני גז במחסן שניתן לגביו אישור אחסנה מאת המנהל לפי חוק זה. בהתאם לצו הגז (בטיחות ורישוי) (בטיחות ההחסנה של מכלים ומכלי מחנאות במחסן גז"מ ובמחסן עזר), התשנ"ב–1992, אחסון מכלי מחנאות טעון אישור מאת המנהל. בתוספת ראשונה א' מוצע לקבוע כי אחסון ומכירה של מכלי מחנאות במחסן שניתן לגביו אישור מאת המנהל לפי הצו האמור, אינם טעונים לרישיון ספק גז;

– אחסון והובלה בידי צרכני גז של מכלי מחנאות שקיבולתם הכוללת אינה עולה על 20 ליטרים. מוצע לאפשר לצרכני גז לאחסן ולהוביל מכלי מחנאות בקיבולת קטנה יחסית בלי שיידרשו לרישיון ספק גז לשם כך;

- (1) המבקש הוא חברה כהגדרתה בחוק החברות;
- (2) המבקש הוכיח כי הוא בעל ניסיון וידע מקצועי לעיסוק בהספקת גז לפי הרישיון המבוקש, כפי שקבע השר, בהתייעצות עם שר התעשייה המסחר והתעסוקה;
- (3) ברשות המבקש אמצעים ותשתית מתאימים לקיום הפעילות לפי הרישיון, כפי שקבע השר;
- (4) למבקש ביטוח כאמור בסעיף 14(3);
- (5) המבקש הוכיח, להנחת דעתו של המנהל, כי ברשותו הון עצמי כפי שקבע השר וכי מתקיימים בו תנאים אחרים שקבע השר המצביעים על איתנותו הפיננסית;
- (6) המבקש וכן בעל שליטה, בעל עניין או נושא משרה במבקש, לא הורשעו בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה המבקש אינו ראוי, לדעת המנהל, לעסוק בהספקת גז; לעניין זה, "בעל עניין", "נושא משרה" – כהגדרתם בחוק החברות.

הספקת גז באמצעות 12א. (א) בעל רישיון ספק גז לא יעסוק בהספקת גז באמצעות אחר (בפרק זה – סוכן). אלא אם כן רישיונו מתיר לו לעשות כן, ובהתאם לתנאים שנקבעו ברישיון.

(ב) המנהל רשאי להתיר לבעל רישיון ספק גז, במסגרת רישיון ספק הגז ובתנאים שיקבע בו, לעסוק בהספקת גז באמצעות סוכן, אם נתקיימו כל אלה:

- (1) הסוכן הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל;
- (2) ספק הגז והסוכן, התקשרו בהסכם בכתב, להספקת גז מטעמו של ספק הגז, באמצעות הסוכן;
- (3) הסוכן עבר הכשרה והסמכה על ידי ספק הגז על פי תכנית שאישר המנהל;
- (4) ספק הגז ערך ביטוח לכיסוי חבות הסוכן כאמור בסעיף 14(3);

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 14(3) לחוק בנוסחו היום. חלק מהתנאים האחרים נדרשים היום בהתאם להנחיות מינהליות שהוצאו בעבר על ידי המנהל ומפורסמות באתר האינטרנט של המשרד.

לסעיף 12 המוצע

ספקי גז רבים עוסקים כיום בהספקת גז לצרכניהם באמצעות סוכנים. לא אחת מתנערים ספקי גז מאחריותם על ביצוע הוראות הבטיחות בידי הסוכנים, לעתים תוך שהם נאחזים בכך שהסוכנות היא אישיות משפטית נפרדת. במקרים אחרים, עוסקים בהספקת גז בלא רישיון ספק גז מציגים עצמם כסוכנים מטעם ספק גז, כדי לחמוק מאחריותם לפי הדין.

(1) ביחיד – הוא תושב ישראל ובגיר;

(2) בתאגיד – הוא נרשם על פי דין בישראל.

מוצע להחליף סעיף זה ולקבוע במקומו תנאים מהותיים למתן רישיון ספק גז, הנגזרים ממטרות הרישוי – בטיחות והגנת הצרכן. מוצע כי התנאים למתן רישיון ספק גז יהיו היותו של המבקש חברה, היותו מתאים לביצוע הפעילות, בעל אמצעים ותשתית מתאימים לקיום הפעילות, בעל ביטוח, הון עצמי ואיתנות כלכלית המאפשרים את קיום הפעילות ונעדר הרשעה בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה הוא אינו ראוי להיות בעל רישיון. קיום הביטוח כאמור, נדרש בהתאם

5) הסוכן אינו עוסק בהספקת גז מטעם ספק גז אחר;

6) הסוכן לא הורשע בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת המנהל, לעסוק בהספקת גז.

ג) על אף הוראות סעיף 9 סוכן העוסק בהספקת גז מטעמו של בעל רישיון ספק גז, פטור מחובת הרישוי לפי הסעיף האמור, ובלבד שבעל הרישיון שהסוכן פועל מטעמו הציג בפני הסוכן את רישיון ספק הגז המתיר הספקת גז באמצעות הסוכן לפי הוראות סעיף קטן (ב)."

תיקון סעיף 13

14. בסעיף 13 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "לבקשה כאמור בסעיפים 10 או 11" יבוא "לבקשה לרישיון" ובמקום "רישיון ספק גז לעסק" יבוא "רישיון ספק גז להספקת גז", והסיפה החל במילים "והוא רשאי להתנות" – תימחק;

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) המנהל רשאי לקבוע תנאים ברישיון ספק גז או ברישיון לעיסוק בעבודת גז, ורשאי הוא לקבוע ברישיון ספק גז, בין השאר תנאים בעניינים כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) אזור הפעילות של בעל הרישיון והיקף פעילותו בהספקת גז בהתחשב במספר צרכניו וסוגיהם, ובכלל זה כמות הגז המרבית שאותה רשאי בעל הרישיון לרכוש וכמות הגז המרבית שאותה רשאי בעל הרישיון לשווק בעצמו או באמצעות סוכן מטעמו, לפי העניין;

ד ב ר י ה ס ב ר

ישנם מקרים שבהם אחד מהסוכנים של בעל הרישיון פועל בצורה בלתי חוקית תוך הפרת חוקי הבטיחות, כששאר הסוכנים של בעל הרישיון פועלים בהתאם לחוק, קביעת תנאים כאמור תאפשר למנהל, בין השאר, לאסור על ספק הגז לספק גז באזור שבו נמצאו הפרות של הוראות לפי החוק, והיא מידתית יותר מביטול הרישיון כולו, מקום שבו ההפרות נעשו על ידי סוכן אחד בלבד באזור אחד בלבד.

מוצע לבטל את הוראת סעיף 13(ג), ולפיה אי-קבלת החלטה בבקשה לרישיון בתוך 60 ימים ייחשב כהיענות לבקשה, שכן, משמעות הוראה זו היא כי אם מסיבות ענייניות לא ניתן לסיים את הטיפול בפרק הזמן שהוקצב, או אם בשל טעות או פגם טכני, נדחתה קבלת ההחלטה, יוענק באופן אוטומטי רישיון לעסוק בתחום בעל היבטים בטיחותיים מסוכנים ותיווצר סכנה לחיי אדם.

וזה נוסחו של סעיף קטן (ג) שמוצע לבטל:

"(ג) לא נתן המנהל החלטה בבקשה תוך ששים ימים מיום שהוגשה ייחשב הדבר כהיענות לה, ואולם השר רשאי, בהודעה למבקש ומטעמים מיוחדים שירשום, להאריך את התקופה האמורה בתקופה נוספת שיקבע; הזמן מיום מתן הודעה לפי סעיף קטן (ב) עד יום השמעת הטענות לא יבוא במנין תקופה לפי סעיף זה."

מוצע להסדיר את פעילות הסוכנים בחוק ולקבוע בסעיף 12א, כי סוכן העוסק בהספקת גז מטעמו של בעל רישיון ספק גז פטור מחובת הרישוי לפי סעיף 9 (החובה לקבל רישיון ספק גז), אך ספק הגז חייב היתר לכך ברישיונו. מוצע לקבוע כי התנאים למתן היתר לבעל רישיון ספק גז לעסוק בהספקת גז באמצעות סוכן הם היותו של הסוכן אזרח או תושב ישראל, קיומו של הסכם בכתב בין ספק הגז והסוכן, התאמת הסוכן לביצוע הפעילות, קיום ביטוח, אי-הספקת גז מטעם ספק גז אחר והעדר הרשעה של הסוכן בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין המבקש ראוי לעסוק בהספקת גז.

סעיף 14 סעיף 13 לחוק קובע כי המנהל רשאי להתנות תנאים ברישיון ספק גז או ברישיון לעיסוק בעבודת גז. למען הסר ספק, מוצע לקבוע כי המנהל רשאי לקבוע ברישיון, בין השאר תנאים המגבילים את אזור הפעילות של בעל הרישיון והיקפה, בהתחשב במספר צרכניו וסוגיהם, ובכלל זה את כמות הגז המרבית שאותה רשאי בעל הרישיון לרכוש ואת כמות הגז שרשאי בעל הרישיון לשווק בעצמו או באמצעות סוכן מטעמו, לפי העניין, וכן חובת רישום של כמויות הגז שסיפק בעל הרישיון לכל צרכן גז או לבעל רישיון ספק גז.

- (2) חובת רישום של כמויות הגו שסיפק בעל הרישיון, בעצמו או באמצעות סוכן מטעמו, לפי העניין, לכל צרכן גז או לבעל רישיון ספק גז אחר, ושמירת הרישום במשך תקופה שיקבע המנהל ושלא תפחת מחמש שנים⁹;
- (3) בסעיף קטן (ב), במקום "הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיו" יבוא "הזדמנות לטעון את טענותיו";
- (4) סעיף קטן (ג) – בטל.
15. בסעיף 14 לחוק העיקרי –
- (1) פסקה (2) – תימחק;
- (2) בפסקה (3), אחרי "על נזקים" יבוא "ובכלל זה ביטוח לכיסוי חבות הסוכן" והסיפה החל במילים "השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת" – תימחק;
- (3) בפסקה (5), במקום "הצרכנים" יבוא "צרכני הגז", במקום "ואינו מספק גז" יבוא "ומנתק את זרימת הגז" ואחרי "הבדיקה כאמור" יבוא "או למיתקן של צרכן שנמצאו בו ליקויים אשר דורשים, לפי ת"י 158, הפסקה מיידית של הספקת הגז למיתקן".
16. אחרי סעיף 14 לחוק העיקרי יבוא:
- "אמות מידה להספקת גז
- 14א. השר רשאי, בהתייעצות עם שר התעשייה המסחר והתעסוקה, לקבוע אמות מידה לעניין הרמה, הטיב והאיכות של השירותים שנותן בעל רישיון ספק גז, ורשאי הוא לקבוע הוראות מיוחדות לעניין הספקת גז לצרכן כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981⁹.
- 14ב. (א) לא ישווק בעל רישיון ספק גז או סוכן מטעמו, גז, אלא לצרכן גז, לבעל רישיון ספק גז אחר או למי שניתן לו פטור מרישיון ספק גז לפי סעיף 9(ב).
- הגבלות לעניין שיווק ורכישה של גז

ד ב ר י ה ס ב ר

- 15 סעיף עניינו של סעיף 14 לחוק קיום תנאים בידי בעל רישיון ספק גז.
- 16 סעיף מוצע להוסיף לחוק את סעיפים 14 ו-14ב כמפורט להלן:
- לסעיף 14 המוצע**
- החוק בנוסחו כיום מסדיר ענייני בטיחות ורישוי בתחום הגז ומסמיך את השר לקבוע הוראות בעניינים אלה בלבד. הגז הוא מצרך המגיע כמעט לכל בית בישראל. בדרך כלל, ספקי הגז הם גופים גדולים, שבהם מרוכז הידע המקצועי, ולעומת זאת צרכני הגז נעדרים ידע מקצועי. שוק הגז הביתי אף מתאפיין בניידות נמוכה של צרכנים בין ספקי הגז ובמיעוט תחרות. לפיכך, מוצע להסמיך את שר האנרגיה והמים, בהתייעצות עם שר התעשייה המסחר והתעסוקה, לקבוע אמות מידה לעניין הרמה, הטיב ואיכות השירות שנותן בעל רישיון ספק גז, והוראות מיוחדות לעניין הספקת גז לצרכן כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981.
- לסעיף 14ב המוצע**
- שיווק גז למי שאינו צרכן ואינו מורשה לעסוק בגז ורכישתו ממי שאינו מורשה לעסוק בגז היא אחת העבירות המסוכנות ביותר בתחום הגז, שכן היא מאפשרת עיסוק בגז למי שאינו מורשה לעשות כן.
- 15 סעיף עניינו של סעיף 14 לחוק קיום תנאים בידי בעל רישיון ספק גז.
- בהתאם לפסקה (2) ספק הגז חייב לעמוד בדרישות הבטיחות לעניין מיתקני הגז שבבעלותו או בשימוש, כפי שקבע השר בצו ולפי כל חיקוק. מכיוון שמוצע לקבוע חובה זו בסעיף 2(ב) לחוק, בנוסחו בסעיף 3 להצעת החוק, מתייתר הצורך בפסקה (2) ומוצע למחקה.
- בהתאם לפסקה (5) ספק הגז חייב לבצע בדיקות תקופתיות לכל הצרכנים שהוא מספק להם גז ונאסר עליו לספק גז למיתקן של צרכן שלא אפשר את ביצוע הבדיקה כאמור.
- למען הסר ספק, מוצע לתקן פסקה זו, כך שבעל רישיון ספק הגז יהיה חייב לנתק את זרימת הגז למיתקן גז של צרכן שלא אפשר ביצוע בדיקה תקופתית. כמו כן מוצע להיבט את ספק הגז לנתק את זרימת הגז גם למיתקן גז שנמצאו בו ליקויים אשר דורשים לפי חלק 4 של ת"י 158 הפסקה מיידית של הספקת הגז למיתקן.
- להלן נוסח פסקה (2) שמוצע למחקה:
- "(2) הוא עומד בדרישות הבטיחות לעניין מיתקני הגז שבבעלותו או בשימוש, כפי שקבע השר בצו ולפי כל חיקוק".

⁹ ס"ח התשמ"א, עמ' 248.

(ב) לא ירכוש בעל רישיון ספק גז, אלא מבעל רישיון ספק גז אחר או בדרך של ייבוא.

תיקון סעיף 15

17. בסעיף 15 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) במקום פסקאות (1) ו-(2) יבוא:

”(1) הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל;

(2) הוא לא הורשע בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת המנהל, לעסוק בעבודת גז;”

(ב) בפסקאות (3) ו-(4), במקום ”בהתייעצות עם שר העבודה והרווחה” יבוא ”בהסכמת שר התעשייה המסחר והתעסוקה;”

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

”(א) בלי לגרוע מהתנאים המפורטים בסעיף קטן (א), רשאי השר לקבוע, כתנאי למתן רישיון כאמור באותו סעיף קטן, חובה לערוך ביטוח לכיסוי חבותו של בעל הרישיון בשל נזקים;”

(3) סעיף קטן (ב) – בטל.

ד ב ר י ה ס ב ר

והתעסוקה עורך את הבחינות המקצועיות למבקשים לעסוק בעבודת גז, ולקביעת תקנות בעניין זה יש השלכה ישירה על פעילותו, מוצע לקבוע חובת הסכמה בעניין במקום חובת היוועצות.

תקנות 6 ו-7 לתקנות הגז (בטיחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות גפ"מ), התשס"ו-2006, קובעות כי לבקשה לקבלת רישיון לעיסוק בעבודת גז או לחידושו יש לצרף, בין השאר, אישור על כיסוי ביטוחי. למען הסר ספק, מוצע לקבוע בחוק שהשר רשאי לקבוע, כתנאי למתן רישיון לעיסוק בעבודת גז, חובה לערוך ביטוח לכיסוי חבותו של בעל הרישיון בשל נזקים שעלולים להיגרם כתוצאה מעיסוקו בגז.

בהתאם לסעיף 15(ב) לחוק בנוסחו היום, בבוא המנהל להחליט בבקשה לקבלת רישיון לפי סעיף זה, עליו להביא בחשבון שיקולים הנוגעים לשלום הציבור וביטחונו, לאחר שקיבל חוות דעת ממשטרת ישראל או מגורמים מוסמכים אחרים, לפי העניין. בעקבות תיקון סעיף 17 לחוק, בנוסחו בסעיף 20 להצעת החוק, מתייתר הצורך בסעיף 15(ב), שמתכונתו אינה מקובלת בחקיקה המסדירה רישוי, ולכן מוצע לבטלו.

להלן נוסח סעיף קטן (ב) שמוצע לבטל:

”(ב) בבואו להחליט בדבר מתן רישיון לפי סעיף זה, יביא המנהל בחשבון שיקולים הנוגעים לשלום הציבור וביטחונו, לאחר שקיבל חוות דעת ממשטרת ישראל או מגורמים מוסמכים אחרים, לפי העניין.”

סעיף 4 לצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (הבטחת ההספקה של גפ"מ), התשמ"ט-1989, אוסר על מכירת גז פחמימני מעובה למי שאינו מורשה. מכיוון שצו זה עתיד להתבטל עם ביטול ההכרזה על מצב חירום במדינה, מוצע להוסיף לחוק את סעיף 14ב, אשר בסעיף קטן (א) שבו ייאסר על בעל רישיון ספק גז או סוכן מטעמו לשווק גז למי שעוסק שלא כדין בהספקת גז, ובסעיף קטן (ב) שבו ייאסר על בעל רישיון ספק גז לרכוש גז ממי שאין לו רישיון ספק גז או שלא בדרך של ייבוא.

בסעיף 27 ובתוספת השלישית לחוק מוצע לקבוע כי לספק הגז תהיה חובת פיקוח על ביצוע הוראת סעיף 14ב(א) בירדי הסוכן.

סעיף 17 בסעיף 15(א) לחוק קבועים התנאים למתן רישיון לעיסוק בעבודת גז.

התנאי בפסקה (1) הקובע כי למבקש מלאו שמונה עשרה שנים, אינו מקובל כיום בחקיקה המסדירה רישוי, ולכן מוצע לבטלו ובמקומו לקבוע תנאי של היות המבקש אזרח ישראלי או תושב ישראל.

בנוסף, מוצע להתאים את התנאי של העדר הרשעה בפסקה (2) לחקיקה העדכנית, ולתנאים למתן רישיון ספק גז ורישיון להספקת גז באמצעות סוכן בסעיף 12(6) ו-12א(6), בנוסחם בסעיף 13 להצעת החוק.

בפסקות (3) ו-(4) נקבעה חובת היוועצות עם שר העבודה והרווחה לתנאי הכשירות והבחינות המקצועיות שיקבע השר בתקנות. מכיוון שמשרד התעשייה המסחר

(1) בסעיף קטן (א), במקום "תוקפו של רישיון לפי סעיפים 10 או 11" יבוא "תוקפם של רישיון ספק גז ורישיון לעיסוק בעבודת גז";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום הסיפה החל במילים "הזדמנות נאותה" יבוא הזדמנות לטעון את טענותיו";

(3) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) המנהל רשאי להאריך את תוקפו של רישיון שנתן לפי סעיף זה, לתקופות נוספות שלא יעלו על שלוש שנים, כל אחת."

19. אחרי סעיף 16 לחוק העיקרי יבוא:

"איסור העברה, 16א. (א) רישיון ספק גז ורישיון לעיסוק בעבודת גז אינם ניתנים לעבור או עיקול, להעברה, לשעבוד או לעיקול, אלא באישור המנהל, ובהתאם לתנאים שהורה.

(ב) לא תועבר שליטה בבעל רישיון כאמור בסעיף קטן (א) אלא באישור כאמור באותו סעיף קטן."

20. בסעיף 17 לחוק העיקרי –

(1) בכותרת השוליים, בסופה יבוא "התלייתו, הגבלתו או סירוב לחדשו";

(2) בסעיף קטן (א) –

(א) במקום הרישה יבוא "המנהל רשאי לבטל רישיון ספק גז או רישיון לעיסוק בעבודת גז, לסרב לחדשו, להתלותו לתקופה שלא תעלה על שישה חודשים או עד למילוי תנאים שיקבע, או להגבילו לרבות לעניין האזור שבו רשאי בעל הרישיון לפעול, בהתקיים בבעל הרישיון אחד מאלה:"

ד ב ר י ה ס ב ר

כאמור, יש מקרים שבהם אחד מהסוכנים של בעל הרישיון פועל בצורה בלתי חוקית תוך הפרת חוקי הבטיחות, כששאר הסוכנים של בעל הרישיון פועלים בהתאם לחוק. במצב זה לא סביר להפעיל את הסמכות המוקנית למנהל בדבר ביטול רישיון ספק גז, ואמצעי מידתי יותר הוא הגבלת הרישיון, כך שבין השאר יהיה ניתן למנוע מספק הגז לספק גז לסוכן מסוים או לאזור מסוים.

מוצע לקבוע כי המנהל רשאי גם להתלות רישיון לתקופה שלא תעלה על שישה חודשים או עד למילוי תנאים שיקבע או להגבילו, לרבות לעניין האזור שבו רשאי בעל הרישיון לפעול, בהתקיים בבעל הרישיון אחת מהעילות המפורטות בסעיף.

כמו כן, ובדומה לדברי חקיקה המסדירים רישוי של תחומים אחרים, מוצע להסמיך את המנהל לבטל רישיון או לסרב לחדשו אם חדל להתקיים בבעל הרישיון תנאי מן התנאים למתן הרישיון וזאת במקום האמור בפסקה (3), הנכללת בתנאים לקבלת רישיון לפי סעיף 12 המוצע בנוסחו בסעיף 13 להצעת החוק.

מוצע לקבוע כי המנהל לא יפעיל את סמכותו לפי סעיף זה אלא לאחר שנתן לבעל הרישיון הזדמנות לטעון את טענותיו.

סעיף 18 בסעיף 16 לחוק נקבע כי רישיון לפי סעיפים 10 או 11 הוא לשלוש שנים, וכי המנהל רשאי לתת רישיון לתקופה קצרה יותר ובלבד שנתן למבקש הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיו.

בשל תיקון סעיף 10 לחוק וביטול סעיף 11 לחוק, מוצע לתקן את הסעיף האמור כך שיפנה לסעיף 10 לחוק בלבד, שעניינו בקשה לרישיון ספק גז ורישיון לעיסוק בעבודת גז.

עוד מוצע, למען הסר ספק, לקבוע כי המנהל רשאי להאריך את תוקפו של הרישיון לתקופות נוספות, שלא יעלו על שלוש שנים, כל אחת.

סעיף 19 מוצע להוסיף לחוק את סעיף 16א, שיקבע, בדומה לדברי חקיקה אחרים המסדירים רישוי, כי רישיון ספק גז ורישיון לעיסוק בעבודת גז, וכן השליטה בבעל רישיון כאמור, אינם ניתנים להעברה, לשעבוד או לעיקול, אלא באישור המנהל, ובהתאם לתנאים שהורה.

סעיף 20 בסעיף 17 לחוק מסמיך את המנהל לבטל רישיון ספק גז או רישיון לעיסוק בעבודת גז, או לסרב לחדשו בהתקיים בבעל הרישיון אחת מהעילות המפורטות בסעיף.

(ב) במקום פסקה (3) יבוא:

"(3) חדל להתקיים תנאי מהתנאים לקבלת הרישיון לפי חוק זה";

(3) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) לא יפעיל המנהל את סמכותו לפי סעיף זה אלא לאחר שנתן לבעל הרישיון הזדמנות לטעון את טענותיו";

(4) בסעיף קטן (ג), במקום הסיפה החל במילה "ובלבד" יבוא "בסעיף קטן זה, הליכים בשל עבירה" – החל בפתחה בחקירה על פי דין";

(5) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ב), היה למנהל יסוד סביר להניח כי בשל פעילותו של בעל הרישיון לעיסוק בעבודת גז, נפגע אדם או נגרם נזק חמור לרכוש, רשאי המנהל להתלות או להגביל את רישיונו לפי סעיפים קטנים (א) או (ג), אף בטרם נתן לבעל הרישיון הזדמנות לטעון את טענותיו, ובלבד שייתן לו הזדמנות כאמור בהקדם האפשרי.

(ה) הודעה על ביטול רישיון, התלייתו, הגבלתו או סירוב לחדשו תפורסם באתר האינטרנט של משרד האנרגיה והמים.

(ו) המנהל רשאי להורות למי שרישיונו בוטל, הותלה או הוגבל או למי שלא חודש רישיונו, לפעול להסדרת סיום עיסוקו בהספקת גז או בעבודת גז או צמצומו, הכל לפי העניין, באופן ובמועד שיוורה; בהוראות לפי סעיף קטן זה, רשאי המנהל, בין השאר, לדרוש מבעל הרישיון להעביר לו את רשימת צרכני הגז שלהם סיפק גז ואת כתובותיהם, להודיע לצרכני הגז על סיום או צמצום עיסוקו, לפי העניין, ולטפל במיתקני הגז באופן שיוורה המנהל."

תיקון סעיף 18

21. בסעיף 18 לחוק העיקרי, במקום "סעיף 11" יבוא "סעיף 9".

החלפת כותרת פרק ד'

22. במקום כותרת פרק ד' לחוק העיקרי יבוא:

"פרק ד': סמכויות פיקוח ואכיפה"

ד ב ר י ה ס ב ר

על סיום או צמצום עיסוקו, לפי העניין, ולטפל במיתקני הגז באופן שיוורה המנהל.

להלן נוסח פסקה (3) שמוצע כאמור להחליפה:

"(3) הוא הורשע בעבירה שהיה בה, בנסיבות העניין, כדי לפסול אותו מלקבל רישיון";

סעיף 21 סעיף 18 לחוק קובע כי השר רשאי לקבוע בתקנות סוגים של עבודות גז מאלה שאינן טעונות רישיון לפי סעיף 11 לחוק, שרשאי לעסוק בהם מי שקיבל תעודת הסכמה לעיסוק בעבודת גז כאמור מאת ספק גז. לנוכח ביטול סעיף 11 לחוק, מוצע לחקן את ההפניה אליו כאמור, לסעיף 9 לחוק.

סעיפים פרק ד' לחוק בנוסחו כיום כולל את סעיפים 22, 23 ו-24 ע"ד הקובעים את סמכויות המפקחים ואת סעיפי העונשין, וכותרתו "חקירות ועונשין".
כללי

עם זאת, כדי להבטיח את שלום הציבור מפני עיסוק מסוכן בגז, מוצע להסמיך את המנהל להתלות או להגביל רישיון לעסוק בעבודות גז אף בטרם ניתנה הזדמנות לבעל הרישיון לטעון את טענותיו, אם היה למנהל יסוד סביר להניח כי בשל פעילותו של בעל רישיון לעיסוק בעבודת גז, נפגע אדם או נגרם נזק חמור לרכוש, ובלבד שתינתן לו האפשרות לטעון את טענותיו בהקדם האפשרי.

עוד מוצע לקבוע כי הודעה על ביטול רישיון, התלייתו, הגבלתו או סירוב לחדשו, תפורסם באתר האינטרנט של המשרד, כדי שהדבר יובא לידיעת צרכני הגז.

עוד מוצע לקבוע כי המנהל רשאי להורות למי שרישיונו בוטל, הותלה או הוגבל או למי שלא חודש רישיונו, לפעול להסדרת סיום עיסוקו בהספקת גז או בעבודת גז או צמצומו, הכל לפי העניין, באופן ובמועד שיוורה. בהוראות לפי סעיף קטן זה, רשאי המנהל, בין השאר, לדרוש מבעל הרישיון להעביר לו את רשימת צרכני הגז שלהם סיפק גז ואת כתובותיהם, להודיע לצרכני הגז

22. "הסמכת מפקחים (א) השר רשאי להסמיך מפקחים, מבין עובדי משרדו, שיהיו נתונות להם הסמכויות לפי פרק זה, כולן או חלקן, לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק זה.
- (ב) לא יוסמך מפקח לפי סעיף קטן (א) אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:

(1) משטרת ישראל הודיעה, בתוך שלושה חודשים מפנייתו של המנהל אליה, כי היא אינה מתנגדת להסמכתו מטעמים של ביטחון הציבור, לרבות בשל עברו הפלילי;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי פרק זה, כפי שהורה השר, בהסמכת השר לביטחון הפנים;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים כפי שהורה השר, בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים.

(ג) מפקח שהוסמך לפי סעיף זה ושאישר אותו הממונה על התקנים שמונה לפי חוק התקנים, יהיה מוסמך להשתמש בסמכויותיו לפי פרק זה גם לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק התקנים לעניין גז – לגבי תקנים העוסקים בגז.

לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק זה רשאי מפקח –

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

ד ב ר י ה ס ב ר

כיום, מפקחי המשרד אוכפים את ביצוע ההוראות לפי חוק התקנים, לעניין תקנים רשמיים העוסקים בגז פחמימני מעובה, מכוח הסמכה של הממונה על התקינה לפי חוק התקנים ומכוח הסמכה של השר לביטחון פנים לפי פקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות). לנוכח התאמת הדרישות להסמכת מפקחים לחקיקה העדכנית כאמור, מוצע לקבוע כי מפקח שהוסמך לפי סעיף 22 לחוק בנוסחו המוצע בסעיף 23 להצעת החוק, ושהסמכתו אושרה בידי הממונה על התקנים, יהיה מוסמך להשתמש בסמכויות לפי פרק זה לחוק, גם לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק התקנים לעניין תקנים העוסקים בגז כאמור. בכך יתייתר הצורך בהסמכה נפרדת בידי השר לביטחון פנים לשם איכפת חוק התקנים לגבי תקנים כאמור.

לסעיפים 23 ו-23א המוצעים

מוצע לקבוע בסעיפים אלה סמכויות פיקוח, איכפה ועיכוב, המותאמות לחקיקה העדכנית.

הסמכויות שמוצע להעניק למפקחים לצורך פיקוח על ביצוע ההוראות לפי החוק הן: הסמכות לדרוש הזדהות (שם ומען והצגת תעודה מזהה); הסמכות לדרוש ידיעות ומסמכים; הסמכות לערוך בדיקות או מדידות וליטול

בסעיפים 22 ו-24 להצעת החוק מוצע לפצל את פרק ד' לשני פרקים נפרדים – פרק ד' שעניינו סמכויות פיקוח ואכיפה, ופרק ד'1 שעניינו עונשין.

בסעיף 23 מוצע להחליף את סעיפים 22 ו-23 לחוק הקובעים את סמכויות המפקחים, בסעיפים 22, 23, 23א, 23ב, 23ג ו-23ד המוצעים, כמפורט להלן:

לסעיף 22 המוצע

מוצע לאפשר לשר להסמיך, מבין עובדי משרדו, מפקחים אשר יהיו נתונות להם הסמכויות המוצעות בפרק ד' להצעת החוק, כולן או חלקן לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי החוק המוצע, ולקבוע את התנאים הנדרשים להסמכת מפקחים כאמור.

מינוי מפקחים לפי הסעיף המוצע מותנה בהתקיים תנאי סף מסוימים, וביניהם קבלת אישור מאת משטרת ישראל כי אינה מתנגדת למינויו של המפקח מטעמי ביטחון הציבור, קיומה של הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו מסורות למפקח כפי שהורה השר בהסמכת השר לביטחון פנים, ועמידה בתנאי כשירות נוספים שיוורה עליהם השר בהתייעצות עם השר לביטחון פנים.

(2) לדרוש מכל אדם למסור לו כל ידיעה או מסמך הנוגעים לביצוע ההוראות לפי חוק זה; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995¹⁰;

(3) לערוך בדיקות או ליטול דגימות וכן להורות על מסירת דגימות לבדיקת מעבדה או על שמירתן לתקופה שיורה, או לנהוג בהן בדרך אחרת;

(4) להיכנס בכל עת סבירה למקום שיש יסוד להניח שנמצא בו מיתקן גז או שנעברה בו עבירה על ההוראות לפי חוק זה, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא על פי צו מאת בית משפט, ואולם רשאי מפקח להיכנס לחצר של מקום המשמש למגורים גם בלא צו מאת בית משפט, אם יש לו יסוד סביר להניח שמיתקן הגז הנמצא באותה חצר מהווה סכנה ממשית ומיידית לשלום הציבור.

סמכויות אכיפה 23א. התעורר חשד לביצוע עבירה לפי הוראות חוק זה, רשאי מפקח –

(1) לחקור כל אדם הקשור לדעתו לעבירה כאמור, או שעשויות להיות לו ידיעות הנוגעות לעבירה כאמור; על חקירה לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)¹¹, בשינויים המחויבים;

(2) לתפוס כל חפץ או מסמך הקשור לביצוע עבירה כאמור; על תפיסה לפי פסקה זו יחולו הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969¹² (בסעיף קטן זה – פקודת מעצר וחיפוש). בשינויים המחויבים;

(3) לבקש מבית משפט צו חיפוש לפי סעיף 23 לפקודת מעצר וחיפוש, ולבצעו; על חיפוש לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 24(א)(1), 26 עד 28 ו-45 לפקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המחויבים.

זיהוי מפקח 23ב. מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי חוק זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

יצוין כי מוצע להבחין בין שתי הסמכויות – סמכויות הפיקוח וסמכויות האכיפה, כך שהמפקח יוסמך לפקח על ביצוע הוראות החוק גם כאשר אין חשד שבוצעה עבירה על הוראה כאמור ולעומת זאת, להשתמש בסמכויות האכיפה הנתונות לו רק במקרה שהתעורר חשד לביצוע עבירה על הוראה כאמור.

לסעיף 23ב המוצע

מוצע לקבוע כי מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי חוק זה, אלא בעת מילוי תפקידו וכשהוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו, לובש מדי מפקח ויש בידו תעודת מפקח.

דוגמאות, ולהעבירן לבדיקות מעבדה, והסמכות להיכנס בכל עת סבירה למקום שיש יסוד להניח שנמצא בו מיתקן גז או שנעברה בו עבירה על ההוראות לפי החוק, ובלבד שלא ייכנסו למקום המשמש למגורים בלא צו מאת בית משפט. עם זאת מוצע להסמיך את המפקחים להיכנס לחצר של מקום המשמש למגורים גם בלא צו מאת בית משפט, אם יש להם יסוד להניח שמיתקן גז הנמצא באותה חצר מהווה סכנה ממשית ומיידית לשלום הציבור.

בנוסף, לנוכח הצורך להבטיח אכיפה יעילה ותכליתית של חוקי הגז, מוצע להסמיך מפקחים גם בסמכויות חקירה, תפיסה ובקשת צו חיפוש מבית המשפט, כשהן מותאמות לחקיקה העדכנית.

¹⁰ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

¹¹ חוקי א"י, כרך א', עמ' (ע) 439, (א) 467.

¹² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו, והוא לובש מדי מפקח בצבע ובצורה שהורה לעניין זה השר, ובלבד שהמדים כאמור אינם נחזים להיות מדי משטרה;

(2) יש בידו תעודת מפקח החתומה בידי השר, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג על פי דרישה.

223. (א) על אף הוראות פרק זה, לא יעשה מפקח שימוש בסמכויותיו לפי פרק זה כלפי מערכת הביטחון, אלא לאחר שעבר התאמה ביטחונית כמשמעותה בסעיף 15 לחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002¹⁵;

(ב) השר, בהסכמת השר האחראי, יקבע, בנהלים, תנאים לשימוש בסמכויות לפי פרק זה, כלפי מערכת הביטחון.

(ג) בסעיף זה –

”מערכת הביטחון” – כל אחד מאלה:

(1) משרד הביטחון ויחידות הסמך של משרד הביטחון;

(2) צבא הגנה לישראל;

(3) יחידות ויחידות סמך של משרד ראש הממשלה, שעיקר פעילותן בתחום ביטחון המדינה;

(4) מפעלי מערכת הביטחון כמשמעותם בסעיף 20 לחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ”ח-1998¹⁴, שאינם יחידות כאמור בפסקה (3), ואשר שר הביטחון הודיע עליהם לשר;

ד ב ר י ה ס ב ר

לו למי שממנו נלקח לא יאוחר מתום ששה חדשים מיום שניתן לו המסמך, אלא אם כן הוגש כתב אישום במשפט שבו המסמך עשוי לשמש ראיה; שופט של בית משפט שלום רשאי, לבקשת המנהל או באיכות היועץ המשפטי לממשלה ולאחר שניתנה למי שממנו נלקח המסמך הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיו, להאריך תקופה זו בתנאים שיקבע.

ביקורת ותפיסה

23. (א) מי שהשר הסמיך לכך בכתב רשאי, אם הוא משוכנע שהדבר דרוש כדי להבטיח את ביצוע ההוראות לפי חוק זה או למנוע עבירה עליהן, להיכנס בכל עת סבירה למקום שיש לו יסוד להניח שנמצא בו מיתקן גז או שנעברת בו עבירה על הוראות לפי חוק זה, כדי לבדוק את המקום ולתפוס דבר שיש לו יסוד להניח שנעברה בו עבירה לפי חוק זה או שעשוי לשמש ראיה במשפט על עבירה כאמור וכן ליטול דוגמה לשם בדיקה, ובלבד שאין להיכנס למקום המשמש למגורים בלבד אלא על פי צו מאת בית משפט מוסמך.

(ב) הוראות סעיף 22(ב) יחולו גם על דבר שנתפס לפי

לסעיף 23

בסעיף זה מוצע לקבוע סייג להחלת סמכויות המפקחים לפי פרק ד' על מערכת הביטחון. מוצע לקבוע כי מפקח לא יעשה שימוש בסמכויותיו לפי פרק זה כלפי מערכת הביטחון, אלא לאחר שעבר התאמה ביטחונית מתאימה. כמו כן מוצע לקבוע כי השר, בהסכמת השר האחראי על הגוף הרלוונטי במערכת הביטחון, יקבע, בנהלים, תנאים לשימוש בסמכויות לפי פרק זה, כלפי מערכת הביטחון.

וזה נוסחם של סעיפים 22 ו-23 לחוק, שמוצע להחליפם:

”סמכויות חקירה

22. (א) כדי להבטיח ביצוע ההוראות לפי חוק זה או אם התעורר חשד לעבירה על הוראה לפיו, רשאי מי שהשר הסמיך לכך בכתב, לדרוש מכל אדם כל ידיעה ומסמך שיש בהם כדי להבטיח את ביצוע ההוראות לפי חוק זה או כדי להוכיח את ביצוע העבירה.

(ב) מי שהוסמך לפי סעיף קטן (א) יחזיר מסמך שנמסר

¹⁵ ס”ח התשס”ב, עמ’ 179.

¹⁴ ס”ח התשנ”ח, עמ’ 348.

(5) משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר והרשות להגנה על עדים;

“השר האחראי” – כמפורט להלן, לפי העניין:

- (1) לעניין הגופים המנויים בפסקאות (1), (2) ו-(4) להגדרה “מערכת הביטחון” – שר הביטחון;
- (2) לעניין הגופים המנויים בפסקה (3) להגדרה “מערכת הביטחון” – ראש הממשלה;
- (3) לעניין הגופים המנויים בפסקה (5) להגדרה “מערכת הביטחון” – השר לביטחון הפנים.”

הוספת כותרת
פרק ד'1

24. אחרי סעיף 24 לחוק העיקרי יבוא:

“פרק ד'1: עונשין”.

החלפת סעיף 25

25. במקום סעיף 25 לחוק העיקרי יבוא:

“עונשין”
25. (א) העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שלוש שנים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין, התשל”ז–1977¹⁵ (להלן – חוק העונשין):

(1) מתקין, מפעיל או עושה שינוי יסודי במיתקן גז שאינו מיתקן גז לצריכה עצמית, בלא היתר בכתב מאת המנהל או שלא בהתאם לתנאיו, בניגוד להוראות סעיף 4;

(2) עוסק בהספקת גז או בעבודת גז, בלא רישיון או שלא בהתאם לתנאיו, בניגוד להוראות סעיף 9;

ד ב ר י ה ס ב ר

הוראות סעיף זה.
גז או בעבודת גז בלא רישיון בניגוד לסעיף 9 לחוק, עיסוק בהספקת גז באמצעות סוכן בלא שהרישיון מתיר לעשות כן או שלא בהתאם לתנאיו, ושייך גז למי שעוסק שלא כדין בגז או רכישתו ממנו.

מוצע לקבוע כי מי שלא פועל בהתאם להוראת המנהל לפי סעיפים 4(ג) או 5 לחוק ומי שאינו מכין תכנית בטיחות של מיתקן גז שאינו לצריכה עצמית, בניגוד להוראת המנהל לפי סעיף 8(א) לחוק, דינו – מאסר שנתיים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)3 לחוק העונשין.

כמו כן מוצע לקבוע כי מי שמחזיק מיתקן גז או עוסק בהספקת גז או בעבודת גז, שלא באופן בטיחותי, בניגוד להוראות לפי סעיף 2 לחוק, אינו בודק מיתקן גז טרם הספקת הגז, בניגוד להוראות סעיף 8(א) לחוק או אינו ממלא תנאי מהתנאים שחלים עליו לפי סעיף 14(1) לחוק, (4) או (5) – דינו מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)2 לחוק העונשין.

וזה נוסחו של סעיף 25 לחוק, שמוצע להחליפו:

“עונשין”

25. (א) העוסק בעבודת גז בלי שיש בידו רישיון בר תוקף לפי חוק זה, דינו – מאסר שנתיים או קנס פי שלושה מן הקנס האמור בסעיף 61(א)3 לחוק העונשין, התשל”ז–

(ג) לעניין כניסה לצרכי בדיקה למקום שנמצא בו מיתקן המוחזק בידי מערכת הביטחון, יקבע השר, בהסכמת שר הביטחון, הסדרים של דרכי הכניסה והבדיקה.”

סעיף 25
סעיף 25 לחוק קובע, כי עוסק בעבודת גז בלי שיש בידו רישיון לפי החוק, דינו מאסר שנתיים או קנס פי שלושה מן הקנס האמור בסעיף 61(א)3 לחוק העונשין, התשל”ז–1977 (להלן – חוק העונשין), והעובר על הוראה אחרת מהוראות החוק או תקנות שהותקנו מכוחו או צו או הוראה שניתנו מכוחו, דינו מאסר שנה או קנס פי שלושה מן הקנס האמור בסעיף 61(א)2 לחוק העונשין.

מוצע להחליף את סעיף 25 לחוק בסעיף עונשין, שיקבע את ההוראות לפי החוק המהוות עבירה פלילית ואת העונש על הפרתן.

כדי לחזק את מערכת האכיפה, בפרט לנוכח ההשלכות הבטיחותיות של העבירות, מוצע לקבוע עונש מאסר של שלושה שנים או קנס פי חמישה מן הקנס האמור בסעיף 61(א)3 לחוק העונשין על הפרת העבירות החמורות במיוחד בתחום: התקנה, הפעלה או שינוי יסודי של מיתקן גז שאינו לצריכה עצמית בלא היתר בכתב מאת המנהל או שלא בהתאם לתנאיו בניגוד לסעיף 4 לחוק, עיסוק בהספקת

¹⁵ ס”ח התשל”ז, עמ’ 226.

- (3) עוסק בהספקת גז באמצעות סוכן, בלא שרישיונו מתיר לו לעשות כן או שלא בהתאם לתנאיו, בניגוד להוראות סעיף 12א;
- (4) משווק גז למי שאינו צרכן גז, בעל רישיון ספק גז או פטור מרישיון ספק גז, בניגוד להוראות סעיף 14ב(א);
- (5) רוכש גז ממי שאינו בעל רישיון ספק גז או שלא בדרך ייבוא, בניגוד להוראות סעיף 14ב(ב).
- (ב) העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שנתיים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין –
- (1) לא פועל בהתאם להוראת המנהל שניתנה לפי סעיפים 4(ג) או 5;
- (2) אינו מכין תכנית בטיחות של מיתקן גז שאינו לצריכה עצמית, בניגוד להוראת המנהל לפי סעיף 8(א).
- (ג) העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין –
- (1) מחזיק מיתקן גז או עוסק בהספקת גז או בעבודת גז, באופן שאינו בטיחותי, בניגוד להוראות לפי סעיף 2;
- (2) אינו בודק מיתקן גז טרם הספקת הגז, בניגוד להוראות סעיף 8(א);
- (3) אינו ממלא תנאי מהתנאים שחלים עליו לפי סעיף 14(1), (4) או (5).

26. במקום סעיפים 26 ו-27 לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיפים 26 ו-27

- (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת ביצוע עבירה לפי חוק זה בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.
- (ב) נעברה עבירה לפי חוק זה בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חזקה כי נושא המשרה בתאגיד הפר את חובתו לפי סעיף קטן (א). אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

”אחריות נושא משרה בתאגיד

ד ב ר י ה ס ב ר

1977.

(ב) העובר על הוראה אחרת מהוראות חוק זה, או תקנות שהותקנו מכוחו או צו או הוראה שניתנו מכוחו, דינו – מאסר שנה או פי שלושה מן הקנס האמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל”ז-1977.

סעיפים 26 ו-32 בללי מוצע להחליף את סעיפים 26 ו-27 לחוק שעניינם אחריות של תאגיד ואחריות של מעביד ומרשה ולקבוע במקומם סעיפי אחריות וחובת פיקוח המותאמים לחקיקה העדכנית.

(ג) בסעיף זה, "נושא משרה" – מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או בעל תפקיד אחר בתאגיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו נעברה העבירה.

(א) בעל רישיון ספק גז הרשאי לעסוק בהספקת גז באמצעות סוכן מטעמו לפי הוראות סעיף 12א, חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת הפרה של ההוראות לפי חוק זה המפורטות בתוספת השלישית, בידי הסוכן.

(ב) הפר הסוכן הוראה מההוראות לפי חוק זה המפורטות בתוספת השלישית, חזקה כי בעל רישיון ספק גז שמטעמו הוא פועל הפר את חובתו לפי סעיף קטן (א), ודינו – העונש לפי סעיף 25 שהיה ניתן להטיל על בעל הרישיון אילו הפר את ההוראה בעצמו, אלא אם כן הוכיח בעל הרישיון כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

החלפת סעיף 29

27. במקום סעיף 29 לחוק העיקרי יבוא:

29. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו ובין השאר בעניינים אלה:

(1) מתן הודעה מוקדמת לצרכן גז על מועד ביצוע בדיקה של מיתקן גז ועל ביצוע עבודת גז;

ד ב ר י ה ס ב ר

המשיאות את רווחי ספק גז ועל כן מוצדק לקבוע חובת פיקוח של בעל רישיון ספק גז על אותן הוראות.

וזה נוסחם של סעיפים 26 ו-27 לחוק, שמוצע להחליפם:

"אחריות של תאגיד

26. נעברה עבירה לפי סעיף 25 בידי תאגיד, ייאשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה דירקטור, מנהל כללי, שותף, למעט שותף מוגבל, או עובד בכיר האחראי לאותו תחום, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו של חוק זה.

אחריותו של מעביד ומרשה

27. נעברה עבירה לפי חוק זה בידי עובד במהלך עיסוקו של מעבידו, או בידי מורשה כשהוא פועל בתחום תפקידו, ייאשם בעבירה גם מעבידו או מרשהו אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו של חוק זה.

סעיף 27 סעיף 29 לחוק קובע כי שר האנרגיה והמים ממונה על ביצוע החוק וכי הוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו, לרבות קביעת כללים לעניין מתן הודעה מוקדמת לצרכן גז על מועד ביצוע בדיקה של מיתקן גז ולעניין ביצוע עבודת גז והטלת אגרות. מוצע לקבוע כי השר רשאי להתקין תקנות אף לעניין השמדת מיתקן גז שאינו עומד בדרישות התקן, הטלת אגרות בעד בקשה לרישיונות והיתרים וגביית תשלומים בשל הוצאות שהוציאה המדינה לפי חוק זה.

כמו כן מוצע לקבוע כי השר, באישור ועדת

לסעיף 26 המוצע

מוצע להתאים את חובת הפיקוח של נושאי משרה בתאגיד לחקיקה הערכנית, ולקבוע כי נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת ביצוע עבירה לפי חוק זה בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו. מוצע לקבוע כי המפר הוראה זו, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין. כמו כן מוצע לקבוע כי במקרה שנעברה עבירה לפי החוק בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא המשרה בתאגיד הפר את חובת הפיקוח, אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

לסעיף 27 המוצע

בסעיף זה מוצע לקבוע חובת פיקוח של בעל רישיון ספק גז על מעשי סוכן המנויים בתוספת השלישית, כנוסחה בסעיף 32 להצעת החוק, כמפורט להלן:

סעיף 28א(א) לחוק – אי-בדיקת מיתקן של צרכן גז ומיתקן גז המשמש צרכן גז טרם הספקת גז לצרכן.

סעיף 14ב(א) לחוק – הספקת גז למי שעוסק שלא כדין בפעילות בגז.

סעיף 3 לצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (סימון ומילוי מכלי גז), התשנ"א-1991 – מילוי, הולכה, הובלה, אחסון, מכירה או שיווק של מכל גז שיש עליו סימון של ספק אחר.

סעיפים 3, 5 ו-6 לצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (מכלי גז), התש"ן-1990 – שיווק מכל גז שאינו עומד בדרישות התקן, הכנסת מכלי גז לישראל והוצאתם מישראל בלא היתר.

מדובר בהפרה של הוראות בטיחות מסוכנות

(2) השמדת מיתקן גז שאינו עומד בדרישות ת"י 70, ת"י 844 או ת"י 4295, לפי העניין;

(3) הטלת אגרות בעד בקשה לרישיונות והיתרים לפי חוק זה וגביית תשלומים בשל הוצאות שהוציאה המדינה לפי חוק זה.

(ב) השר רשאי, בצו, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לשנות את התוספות לחוק זה; צו לפי סעיף קטן זה לשינוי התוספת השלישית ייקבע בהסכמת שר המשפטים.

תיקון סעיף 30 .28 בסעיף 30 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), בכל מקום, במקום "שר העבודה והרווחה" יבוא "שר התעשייה המסחר והתעסוקה";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "שר המשטרה" יבוא "השר לביטחון הפנים";

(3) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) תקנות וצווים לעניין הטלת אגרות וגביית תשלומים בשל הוצאות שהוציאה המדינה לפי חוק זה, ייקבעו באישור שר האוצר";

(4) סעיף קטן (ג) – בטל.

תיקון סעיף 31 .29 בסעיף 31 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "שר העבודה והרווחה" יבוא "שר התעשייה המסחר והתעסוקה";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "שר המשטרה" יבוא "השר לביטחון הפנים".

תיקון התוספת הראשונה .30 בתוספת הראשונה לחוק העיקרי –

(1) האמור בה יסומן כפרט (1) ובו, לפני "מיתקן גז המשמש לצריכה עצמית, לרבות" יבוא "לעניין גז פחמימני מעובה –";

(2) אחרי פרט (1) יבוא:

"(2) לעניין גז טבעי – מיתקן גז המשמש לצריכה עצמית, לרבות מיתקן שאינו בבעלות המשתמש, ואשר קיבולתו המרבית הכוללת במערכות הגז שבחצר צרכן הגז אינו עולה על 1,000 מ"ק המיוחס לתנאי לחץ של 1.01325 באר (bar) ולטמפרטורה של 15 מעלות צלזיוס אוויר יבש".

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיפים מוצע לתקן את ההגדרה "שר העבודה והרווחה" 28 ו-29 בסעיפים 30 ו-31 לחוק ולהבהיר כי לעניין סעיפים אלה, חובת ההתייעצות היא עם

שר התעשייה המסחר והתעסוקה ולא עם שר העבודה והרווחה, זאת בעקבות חלוקת משרד העבודה והרווחה והעברת תחום העבודה למשרד התעשייה והמסחר, בהתאם להחלטת הממשלה מס' 51 מיום י"ט באדר ב' התשס"ג (23 במרס 2003).

כמו כן מוצע לתקן את ההגדרה "שר המשטרה" להגדרה "השר לביטחון הפנים".

עוד מוצע לקבוע כי תקנות לעניין הטלת אגרות וגביית תשלומים בשל הוצאות שהוציאה המדינה לפי

הכלכלה של הכנסת, רשאי לשנות את התוספות לחוק זה וכי צו לשינוי התוספת השלישית ייקבע בהסכמת שר המשפטים.

וזה נוסחו של סעיף 29 לחוק, שמוצע להחליפו:

"ביצוע ותקנות

29. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצוע, לרבות קביעת כללים לעניין מתן הודעה מוקדמת לצרכן גז על מועד ביצוע בדיקה של מיתקן גז ולעניין ביצוע עבודות גז והטלת אגרות.

(ב) השר רשאי בצו לשנות את התוספת הראשונה, להוסיף עליה או לגרוע ממנה".

"תוספת ראשונה א"

(סעיף 9(ב))

עיסוק בהספקת גז הפטור מרישיון ספק גז

- (1) תדלוק כלי רכב בגז פחמימיני מעובה באמצעות מיתקן גז שניתן לגביו היתר לפי סעיף 4;
- (2) מכירה ואחסון של מכלי מחנאות לצרכני גז במחסן שניתן לגביו אישור אחסנה מאת המנהל לפי חוק זה;
- (3) אחסון והובלה, בידי צרכני גז, של מכלי מחנאות שקיבולתם הכוללת אינה עולה על 20 ליטרים;
- (4) אחסון והובלה של גז בידי צבא הגנה לישראל על פי נהלים שנקבעו, בהסכמת המנהל, בפקודות הצבא כהגדרתן בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955¹⁶;
- (5) הובלה של מכלי גז שקיבולתם הכוללת אינה עולה על 100 ליטרים, בידי מי שעוסק בזיפות או מסגור.
- בתוספת זו, "מכל מחנאות" – מכל שקיבולתו אינה עולה על 12 ליטרים ואשר ת"י 70 או ת"י 844 חלים עליו.

32. אחרי התוספת השנייה לחוק העיקרי יבוא:

"תוספת שלישית"

(סעיף 27)

הוראות שלגביהן חלה חובת פיקוח של בעל רישיון ספק גז על מעשיו של סוכן

- (1) סעיף 8א(א);
- (2) סעיף 14ב(א);
- (3) סעיף 3 לצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (סימון ומילוי מכלי גז), התשנ"א-1991¹⁷;
- (4) סעיפים 3, 5 ו-6 לצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (מכלי גז), התש"ן-1990¹⁸.

33. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000¹⁹, בתוספת הראשונה, בפרט 21(24), המילים "החלטת המנהל לפי" – יימחקו.

34. (א) תחילתו של חוק זה שנה מיום פרסומו או במועד מאוחר יותר שיקבע שר האנרגיה והמים, בצו (בסעיף זה – יום התחילה).

ד ב ר י ה ס ב ר

הראשונה מתאימה למיתקן גז פחמימיני מעובה. מוצע לתקן את התוספת הראשונה ולקבוע הגדרה נפרדת למיתקן גז טבעי המשמש לצריכה עצמית.

סעיף 33 בפרט 21(24) לתוספת הראשונה לחוק בתי המשפט לעניינים מינהליים, הוסמך בית משפט לעניינים מינהליים לדון בעתירות נגד החלטת המנהל.

חוק זה ייקבעו באישור שר האוצר. מוצע לקבוע כי תקנות וצווים לפי החוק אינם טעונים אישור כאמור, וזאת בשונה משינוי של התוספות לחוק, שהן חלק בלתי נפרד מהחוק, הטעון אישור של ועדת הכלכלה.

סעיף 30 ההגדרה של מיתקן גז לצריכה עצמית בתוספת

¹⁶ ס"ח התשט"ו, עמ' 171.¹⁷ ק"ת התשנ"א, עמ' 1040.¹⁸ ק"ת התש"ן, עמ' 1250.¹⁹ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשע"ב, עמ' 248.

(ב) הוראות סעיף 4(ד) לחוק העיקרי, בנוסחו בסעיף 4(5) לחוק זה יחולו גם על היתרים שניתנו עד שלוש שנים לפני יום התחילה ועמדו בתוקפם ערב היום האמור, ואולם היתרים שניתנו יותר משלוש שנים לפני יום התחילה יעמדו בתוקפם עד תום שנתיים מיום התחילה, אלא אם כן בוטלו קודם לכן לפי הוראות החוק העיקרי, בנוסחו בחוק זה.

(ג) רישיון ספק גז ורישיון לעיסוק בעבודת גז שניתנו לפי הוראות פרק ג' לחוק העיקרי בנוסחו לפני יום התחילה, ועמדו בתוקפם ערב היום האמור, יראו אותם כרישיונות שניתנו לפי הוראות פרק ג' לחוק העיקרי, בנוסחו בחוק זה, והם יהיו בתוקף עד תום תקופת תוקפם, אלא אם כן בוטלו קודם לכן לפי הוראות החוק העיקרי, בנוסחו בחוק זה.

(ד) ספק גז שעסק ערב יום התחילה בהספקת גז באמצעות סוכן וכן הסוכן כאמור רשאים, על אף הוראות סעיף 12 לחוק העיקרי בנוסחו בסעיף 13 לחוק זה, להמשיך ולעסוק בהספקת גז כאמור במשך שישה חודשים מיום התחילה, ובלבד שספק הגז הגיש בקשה לכך לפי הוראות סעיף 10 לחוק העיקרי בנוסחו בסעיף 11 לחוק זה, עד יום התחילה, והבקשה לא נדחתה במהלך תקופה האמורה.

ד ב ר י ה ס ב ר

המעבר נדרשת לצורך פעולה רציפה של מיתקני הגז ובעלי הרישיונות.

מוצע לקבוע כי היתרים שניתנו בידי המנהל להפעלת מיתקן גז שלא לצריכה עצמית בשלוש השנים שקדמו לתחילת הוראת סעיף 4(ג) לחוק בנוסחו בסעיף 4(4) להצעת החוק, יעמדו בתוקפם עד תום שנתיים מיום התחילה, אלא אם כן בוטלו קודם לכן לפי הוראות החוק, בנוסחו בהצעת החוק.

מוצע לקבוע כי רישיון ספק גז ורישיון לעיסוק בעבודת גז שניתנו לפי הוראות פרק ג' לחוק בנוסחו לפני יום התחילה, ועמדו בתוקפם ערב היום האמור, יראו אותם כרישיונות שניתנו לפי הוראות פרק ג' לחוק, בנוסחו בהצעת החוק, והם יהיו בתוקף עד תום תקופת תוקפם, אלא אם כן בוטלו קודם לכן לפי הוראות החוק, בנוסחו בהצעת החוק.

מכיוון שבחוק ישנן החלטות נוספות שאינן של המנהל, שהדרך הראויה לביצוע ביקורת שיפוטית עליהן היא באמצעות הגשת עתירה מינהלית לבית משפט לעניינים מינהליים, מוצע לתקן את הפרט כאמור, כך שבית משפט לעניינים מינהליים יוסמך לדון בכל החלטה לפי החוק.

סעיף 34 סעיף זה קובע יום תחילה והוראות מעבר.

כדי לתת שהות מספקת להיערכות לתיקונים המוצעים בחוק, מוצע לקבוע כי תחילת חוק זה שנה מיום פרסומו או במועד מאוחר יותר שיקבע השר בצו.

מוצע לקבוע הוראות מעבר לעניין היתרים להפעלת מיתקני גז שלא לצריכה עצמית, רישיונות ספק גז ורישיונות לעיסוק בעבודת גז, שניתנו לפני יום התחילה ועמדו בתוקפם ערב היום האמור, ולעניין פעילות ספק גז באמצעות סוכנים ערב יום התחילה. קביעת הוראות

